

Notat til Statsrevisorerne om
beretning om Danmarks reduktion
af CO₂-udledningen

Januar
2015

revision

revision

revision

Opfølgning i sagen om Danmarks reduktion af CO₂-udledningen (beretning nr. 2/2012)

7. januar 2015

RN 701/15

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om Danmarks reduktion af CO₂-udledningen, som blev indledt med en beretning i 2012.

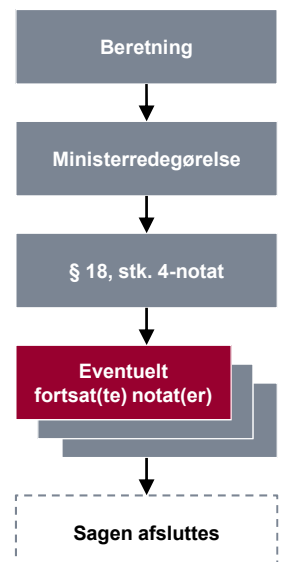
KONKLUSION

Rigsrevisionens opfølgning har vist, at Klima-, Energi- og Bygningsministeriet har gennemført de initiativer, som klima-, energi- og bygningsministeren i sit svar på beretningen stillede Statsrevisorerne i udsigt. Derudover har Finansministeriet færdiggjort arbejdet med at fastsætte en ny rentesats til brug for samfundsøkonomiske konsekvensvurderinger. Rigsrevisionen finder initiativerne tilfredsstillende og vurderer, at sagen kan afsluttes.

Rigsrevisionen baserer konklusionen på følgende:

- Klima-, Energi- og Bygningsministeriet har opgjort resultaterne af effekterne af de nationale reduktionstiltag. Dermed er det nu muligt at vurdere, i hvor høj grad de har bidraget til at opfylde Kyoto-målsætningen.
- Klima-, Energi- og Bygningsministeriet har opgjort statens omkostninger ved opfyldelsen af Kyoto-målsætningen. Dermed er det nu fx muligt at sammenligne de enkelte virkemidlers omkostningseffektivitet.
- Af regeringens klimaplan fra august 2013 fremgår det, at Danmarks CO₂-udledning skal reduceres med 40 % i 2020 i forhold til niveauet i 1990. Både mål og indfrielse af mål skal opgøres som de udledninger, der sker i Danmark. Folketinget har desuden vedtaget en klimalov i juni 2014 med det formål at skabe en overordnet strategisk ramme for den danske klimapolitik.
- Finansministeriet har i maj 2013 udmeldt en ny kalkulationsrente til brug for samfundsøkonomiske konsekvensvurderinger. Den danske kalkulationsrente er sat ned og er nu på niveau med kalkulationsrenten i sammenlignelige lande.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i oktober 2012 en beretning om Danmarks reduktion af CO₂-udledningen. Beretningen handlede om Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Bygningsministeriets indsats for at sikre, at Danmark nåede sin Kyoto-målsætning i overensstemmelse med den danske klimastrategi. Kyoto-protokollen omfatter udledningen af 6 drivhusgasser, hvoraf CO₂ står for langt hovedparten af udledningen. I opgørelserne over CO₂-udledningen indgår alle 6 drivhusgasser, idet virkningen af de øvrige 5 bliver omregnet, så de har samme drivhuseffekt som CO₂. For nemheds skyld omtalte Rigsrevisionen i beretningen drivhusgasserne som CO₂.

3. Beretningen viste, at Miljøministeriet (der havde det overordnede ansvar for klimapolitikken frem til november 2007) havde efterlevet klimastrategiens målsætning om, at reduktionen af CO₂-udledningen i perioden 2008-2012 skulle ske med færrest mulige samfundsøkonomiske omkostninger. Klima-, Energi- og Bygningsministeriet overtog ansvaret for klimapolitikken i 2007. Ministeriets foreløbige opgørelser af CO₂-udledningen viste, at Danmark ville overopfylde Kyoto-målsætningen. Beretningen gav imidlertid også anledning til enkelte bemærkninger og anbefalinger, der gennemgås nedenfor.

4. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, bemærkede de, at de fandt det tilfredsstillende, at Danmark forventedes at overholde det gennemsnitlige udledningsloft for CO₂ i perioden 2008-2012, og at reduktionen stort set var sket til lave samfundsøkonomiske omkostninger.

5. Som svar på beretningen afgav klima-, energi- og bygningsministeren, miljøministeren, finansministeren og udviklingsministeren redegørelser til Statsrevisorerne i perioden oktober 2012 - januar 2013. Miljøministeren og udviklingsministeren oplyste, at beretningen ikke gav anledning til nogen bemærkninger.

Både finansministeren og klima-, energi- og bygningsministeren noterede sig, at Statsrevisorerne fandt det tilfredsstillende, at Danmark forventedes at overholde det gennemsnitlige udledningsloft for CO₂ i perioden 2008-2012, og at reduktionsindsatsen stort set var sket til lave samfundsøkonomiske omkostninger.

Klima-, energi- og bygningsministeren noterede sig også, at Statsrevisorerne fandt, at den faktiske reduktion af CO₂-udledningen fordelt på køb af klimakreditter, nationale reduktionstiltag og tiltag i de kvotebelagte sektorer stort set svarede til den planlagte fordeling. Klima-, energi- og bygningsministeren oplyste, at Klima-, Energi- og Bygningsministeriet ville igangsætte en samlet vurdering af effekterne af nationale reduktionstiltag iværksat i perioden 2008-2012. Desuden ville ministeriet foretage en samlet opgørelse af den danske stats samlede omkostninger ved at opfylde Kyoto-målsætningen.

Endelig oplyste klima-, energi- og bygningsministeren, at regeringen snart ville offentliggøre en ny klimaplan, som sigtede mod en reduktion af CO₂-udledningen med 40 % i 2020 i forhold til 1990, og at det var regeringens hensigt, at de nødvendige reduktioner til opfyldelse af dette mål skulle ske i Danmark.

6. På baggrund af ministerredegørelserne afgav Rigsrevisionen i februar 2013 et notat i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, hvori Rigsrevisionens planer for den videre opfølgning på beretningen fremgik. Notatet findes i Endelig betænkning over statsregnskabet for 2012. Det fremgik af notatet, at Rigsrevisionen ville følge udviklingen på følgende områder:

- Klima-, Energi- og Bygningsministeriets opgørelse af effekterne af de nationale reduktionstiltag
- Klima-, Energi- og Bygningsministeriets opgørelse af statens omkostninger ved opfyldelsen af Kyoto-målsætningen
- omfanget af de nationale reduktionstiltag i regeringens næste klimaplan, herunder omfanget af langsigtede indenlandske reduktioner
- Finansministeriets arbejde med at fastsætte en ny rentesats i forbindelse med, at vejledningen om samfundsøkonomiske konsekvensvurderinger opdateres.

7. Rigsrevisionen redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Ministeriernes initiativer

8. Rigsrevisionen gennemgår i det følgende Klima-, Energi- og Bygningsministeriets og Finansministeriets initiativer i forhold til de udestående punkter. Gennemgangen er baseret på redegørelser og dokumentation fra de 2 ministerier.

Opgørelse af effekterne af de nationale reduktionstiltag

9. Beretningen viste, at Klima-, Energi- og Bygningsministeriet ikke havde fulgt op på den CO₂-reducerende effekt af de nationale reduktionstiltag, herunder hvilke reduktioner de enkelte tiltag havde bidraget med. Det var derfor ikke muligt at konkludere, om reduktionen skyldes disse tiltag. På den baggrund fandt Rigsrevisionen, at ministeriet – inden for mulighedernes rammer – burde opgøre effekten af de nationale reduktionstiltag.

10. Klima-, energi- og bygningsministeren oplyste i sin redegørelse til Statsrevisorerne, at Klima-, Energi- og Bygningsministeriet ville igangsætte en samlet vurdering af effekterne af disse reduktionstiltag og fremlægge resultaterne i løbet af 2013.

11. Klima-, Energi- og Bygningsministeriet sendte i december 2013 et notat til Rigsrevisionen, der indeholdt en effektvurdering af 8 af de i alt 9 nationale reduktionstiltag, som er behandlet i Rigsrevisionens beretning. Det sidste af de 9 nationale reduktionstiltag – *Landbruget – en række initiativer i Grøn Vækst-aftalen* fra 2009 var ikke indeholdt i notatet, fordi arbejdet med at evaluere effekten heraf ikke var færdigt. Ministeriet har i oktober 2014 sendt et supplerende notat til Rigsrevisionen, der indeholder en effektvurdering af det sidste nationale reduktionstiltag.

12. Tabel 1 viser den forventede og opgjorte CO₂-reduktion for de 9 nationale reduktionstiltag, der er igangsat i perioden 2008-2012.

Tabel 1. Forventet og opgjort CO₂-reduktion for de 9 nationale reduktionstiltag, der er igangsat i perioden 2008-2012 (årlig effekt i perioden 2008-2012 i mio. tons CO₂)

Reduktionstiltag	Forventet CO ₂ -reduktion	Opgjort CO ₂ -reduktion
1. Varmepumper		
Udskiftning af oliefyr med varmepumper	0,03	0,02
2. Biogas		
Tilskud til biogasanlæg, når biogas anvendes sammen med naturgas	Ukendt	0,017
3. Biobrændsel		
Biobrændstoffer til blanding i benzin og dieselolie	0,29	0,29
4. Landbruget		
En række initiativer på energi-, natur- og miljøområdet i Grøn Vækst-aftalen fra 2009, herunder reduktion af kvælstofudledning til vandmiljøet og permanente sprøjte-, gødnings- og dyrkningsfrie zoner	0,24	0,24-0,26
5. Elbiler		
Pulje til forsøgsordning med elbiler	Ukendt	<0,002
6. Naturgasfyrede kraftvarmeværker		
Reduktion af metan fra gasmotorer ved indførelse af afgift svarende til CO ₂ -afgiften	0,01	0,02
7. Energi- og CO₂-afgifter		
Forhøjelse af energi- og CO ₂ -afgifter i ikke-kvotebelagte sektorer	0,58	0,41
8. Energibesparelser og -effektiviseringer		
Øgede krav til energibesparelser i bygninger og elselskaber	0,13 ¹⁾	0,06
9. CO₂-afgift på plast og affald		
Indførelse af samme afgift på plastic som afgift på fossile brændstoffer	Ukendt	-
Samlet reduktion	1,28	1,06-1,08

¹⁾ Energistyrelsen har i december 2013 oplyst, at den oprindeligt forventede effekt af øgede krav til energibesparelser i bygninger og selskaber var 0,13 mio. tons og ikke 0,30 mio. tons, som Rigsrevisionen – ved en beklagelig skrivefejl – var blevet informeret om af Energistyrelsen, og som derfor indgår i tabel 5 i Rigsrevisionens beretning.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Energistyrelsen fra april 2012, december 2013 og oktober 2014.

Som det fremgår af tabel 1, estimerede Klima-, Energi- og Bygningsministeriet, at de 9 nationale reduktionstiltag i perioden 2008-2012 samlet ville reducere Danmarks årlige CO₂-udledning med 1,28 mio. tons. Ministeriets opgørelse af effekterne af de nationale reduktionstiltag viser, at de 9 tiltag samlet har reduceret Danmarks årlige CO₂-udledning med 1,06-1,08 mio. tons. Effekten af de 9 tiltag har således været lavere end forventet. Det skyldes primært, at forhøjelsen af energi- og CO₂-afgifter i ikke-kvotebelagte sektorer og de øgede krav til energibesparelser i bygninger og elselskaber ikke har reduceret den danske CO₂-udledning så meget, som det var forventet.

13. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Klima-, Energi- og Bygningsministeriet har opgjort effekten af de nationale reduktionstiltag, så det nu er muligt at vurdere, i hvor høj grad de har bidraget til at opfylde Kyoto-målsætningen. Rigsrevisionen anbefaler, at Klima-, Energi- og Bygningsministeriet også fremadrettet opstiller mål for den forventede effekt af fremtidige nationale reduktionstiltag, og at ministeriet også følger op på, i hvor høj grad den forventede effekt bliver indfriet.

Opgørelse af statens omkostninger ved opfyldelsen af Kyoto-målsætningen

14. I beretningen fandt Rigsrevisionen, at Klima-, Energi- og Bygningsministeriet burde opgøre den danske stats samlede omkostninger ved at opfylde Kyoto-målsætningen.

15. Klima-, energi- og bygningsministeren oplyste i sin redegørelse til Statsrevisorerne, at der ville blive foretaget en samlet opgørelse af statens omkostninger i den vurdering af effekterne af nationale reduktionstiltag, som Klima-, Energi- og Bygningsministeriet ville offentliggøre i løbet af 2013. Heri ville der også indgå en oversigt over de samlede udgifter til kreditkøbsprogrammet og antallet af leverede klimakreditter.

16. Klima-, Energi- og Bygningsministeriets opgørelse af den danske stats samlede omkostninger ved at opfylde Kyoto-målsætningen fremgår af de notater, som ministeriet har sendt til Rigsrevisionen i henholdsvis december 2013 og oktober 2014.

17. Tabel 2 viser de statsfinansielle omkostninger ved opfyldelse af Kyoto-målsætningen.

Tabel 2. Statsfinansielle omkostninger ved de nationale reduktionstiltag og køb af klimakreditter i andre lande til opfyldelse af Kyoto-målsætningen (i mio. kr. i gennemsnit pr. år i perioden 2008-2012)

Reduktionstiltag	Statens udgiftsbudget	Afgifts-provenutab	Samlede statsfinansielle omkostninger
1. Varmepumper			
Udskiftning af oliefyr med varmepumper	6	0	6
2. Biogas			
Tilskud til biogasanlæg, når biogas anvendes sammen med naturgas	0	10	10
3. Biobrændsel			
Biobrændstoffer til blanding i benzin og dieselolie	0	Op til 250	Op til 250
4. Landbruget			
En række initiativer på energi-, natur- og miljøområdet i Grøn Vækst-aftalen fra 2009, herunder reduktion af kvælstofudledning til vandmiljøet og permanente sprøjte-, gødnings- og dyrkningsfrie zoner	Ikke muligt at isolere omkostningen til CO ₂	Ikke muligt at isolere omkostningen til CO ₂	Ikke muligt at isolere omkostningen til CO ₂
5. Elbiler			
Pulje til forsøgsordning med elbiler	6	0	6
6. Naturgasfyrede kraftvarmeværker			
Reduktion af metan fra gasmotorer ved indførelse af afgift svarende til CO ₂ -afgiften	-	-	-
7. Energi- og CO₂-afgifter			
Forhøjelse af energi- og CO ₂ -afgifter i ikke-kvotebelagte sektorer	-	-	-
8. Energibesparelser og -effektiviseringer			
Øgede krav til energibesparelser i bygninger og elselskaber	0	50	50
9. CO₂-afgift på plast og affald			
Indførelse af samme afgift på plastic som afgift på fossile brændstoffer	-	-	-
Klimakreditter			
CO ₂ -reducerende klimaprojekter i andre lande via det statslige JI- og CDM-program	248 ¹⁾	-	248
I alt	260	Op til 310²⁾	Op til 570

¹⁾ Den 9. december 2013 var de forventede maksimale omkostninger opgjort til 1.241,9 mio. kr., svarende til en gennemsnitlig årlig udgift over 5 år på 248 mio. kr. Energistyrelsen har oplyst, at der er tale om et estimat på det pågældende tidspunkt, idet JI-/CDM-programmet havde og fortsat har åbne kontrakter frem til 2016 og for et mindre fondsengagement (Verdensbanken og NEFCO) så langt som til 2020, hvor omkostningerne kan opgøres endeligt.

²⁾ Energistyrelsen har oplyst, at det opgjorte afgiftsprovenutab er forbundet med stor usikkerhed. Det skyldes særligt grænsehandelseffekten ved biobrændsler, som udgør den største del af det opgjorte provenutab.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Energistyrelsen fra april 2012, december 2013 og oktober 2014.

Som det fremgår af tabel 2, har Klima-, Energi- og Bygningsministeriet opgjort de samlede statsfinansielle omkostninger ved opfyldelse af Kyoto-målsætningen til op til 570 mio. kr. årligt i perioden 2008-2012. For hele perioden svarer det til knap 2,9 mia. kr. De statsfinansielle omkostninger består for det første af statens direkte udgifter, der er opgjort til 260 mio. kr. årligt. Heraf udgør køb af klimakreditter størstedelen af udgifterne med 248 mio. kr. årligt. For det andet er der statens afgiftsprovenutab, der er opgjort til op til 310 mio. kr. årligt. Heraf udgør afgiftsprovenutabet ved biobrændsler størstedelen af tabet med op til 250 mio. kr. årligt.

For 3 af de nationale reduktionstiltag – naturgasfyrede kraftvarmeværker, energi- og CO₂-afgifter samt CO₂-afgift på plast og affald – er de statsfinansielle omkostninger ikke opgjort i tabel 2. Det skyldes, at de 3 tiltag alle har medført øgede indtægter for staten i form af CO₂-afgifter. Indtægterne fra de enkelte reduktionstiltag er imidlertid ikke opgjort. Klima-, Energi- og Bygningsministeriet har oplyst, at det skyldes, at der i perioden 2008-2012 har været flere lovændringer og en række andre faktorer, herunder konjunkturforhold, som har betydning for indtægterne fra CO₂-afgifter. Det er derfor svært at vurdere, hvordan de enkelte lovændringer bidrager til det samlede afgiftsprovenu.

Endelig fremgår det af tabel 2, at det for initiativerne i Grøn Vækst-aftalen fra 2009 ikke er muligt at isolere omkostningen til reduceret CO₂-udledning. Klima-, Energi- og Bygningsministeriet har oplyst, at Grøn Vækst-initiativernes hovedformål ikke var at reducere CO₂-udledningen, men derimod at reducere kvælstofudledningen, forbedre naturtilstanden m.m. Reduktionen af CO₂-udledningen er med andre ord en sideeffekt af Grøn Vækst-initiativerne. De statsfinansielle omkostninger til Grøn Vækst-initiativerne kan opgøres til ca. 220 mio. kr. årligt i perioden 2008-2012. Kun en mindre og ikke nærmere defineret andel af midlerne kan tilskrives hensynet til at reducere Danmarks CO₂-udledning.

18. Klima-, Energi- og Bygningsministeriet har oplyst, at den samlede CO₂-reduktion ved køb af klimakreditter kan opgøres til 3,16 mio. tons CO₂ årligt i perioden 2008-2012. Sammenholdt med de årlige statsfinansielle omkostninger ved klimakreditter på 248 mio. kr. årligt svarer det til en omkostning på ca. 78 kr. pr. årligt reduceret ton CO₂.

19. Til sammenligning har de 5 nationale reduktionstiltag, hvor der kan opgøres statsfinansielle omkostninger, givet en CO₂-reduktion på 0,39 mio. tons CO₂ årligt i perioden 2008-2012, jf. tabel 1. De årlige statsfinansielle omkostninger ved disse 5 nationale reduktionstiltag kan opgøres til op til 322 mio. kr. årligt, hvilket svarer til en omkostning på ca. 826 kr. pr. årligt reduceret ton CO₂, dvs. godt det 10-dobbelte af omkostningen ved køb af klimakreditter.

20. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Klima-, Energi- og Bygningsministeriet har opgjort statens omkostninger ved opfyldelsen af Kyoto-målsætningen, så det nu fx er muligt at sammenligne de enkelte virkemidlers omkostningseffektivitet.

Omfanget af de nationale reduktionstiltag i regeringens næste klimaplan

21. Beretningen viste, at Danmark kun i begrænset omfang havde iværksat nationale reduktionstiltag, som kunne skabe grundlag for langsigtede CO₂-reduktioner i Danmark. Det var derfor Rigsrevisionens opfattelse, at Danmark i kommende strategier i højere grad burde satse på at igangsætte langsigtede CO₂-begrænsende tiltag, hvis Danmark skal indfri den meget ambitiøse målsætning om at udfase fossile brændstoffer i 2050.

Klimaplan

22. Klima-, energi- og bygningsministeren oplyste i sin redegørelse til Statsrevisorerne, at energiaftalen af 22. marts 2012 er et første, men ambitiøst eksempel på den omlægning, som Rigsrevisionen anbefalede. Aftalen sigter mod en samlet reduktion af CO₂-udledningen i 2020 med godt 34 % i forhold til 1990. Ministeren oplyste desuden, at regeringen snart ville offentliggøre en ny klimaplan, som skulle sigte mod en reduktion af Danmarks samlede CO₂-udledning med 40 % i 2020 i forhold til niveauet i 1990. Endelig oplyste ministeren, at det var regeringens hensigt, at de nødvendige reduktioner til opfyldelse af dette mål skulle ske i Danmark.

23. Regeringen offentliggjorde i august 2013 den bebudede klimaplan, hvoraf det fremgår, at regeringens mål er at reducere Danmarks samlede CO₂-udledning med 40 % i 2020 i forhold til niveauet i 1990. Det fremgår af klimaplanen, at både mål og indfrielse af mål opgøres som de udledninger, der sker i Danmark. Det fremgår også af klimaplanen, at den ikke her og nu giver en samlet løsning på, hvordan reduktionsindsatsen skal tilrettelægges, eller hvilke konkrete tiltag der skal iværksættes hvornår. Det skyldes, at der er betydelig usikkerhed om, hvor mange nationale tiltag der er nødvendige for at indfri 40 %-målet. Derfor skal de enkelte løsninger fastlægges i en løbende dialog med både erhvervslivet og civilsamfundets aktører.

24. Regeringen offentliggjorde også i august 2013 et virkemiddelkatalog over potentialer og omkostninger ved en række nationale CO₂-reducerende tiltag. Virkemiddelkataloget skal anvendes som et centralt redskab i regeringens løbende justering af klimapolitikken.

25. I februar 2014 indgik regeringen en aftale med Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten om det nationale klimamål i 2020. Partierne aftalte, at de var enige om målet, at Danmarks CO₂-udledning i 2020 reduceres med 40 % i forhold til niveauet i 1990, og at der løbende fremsættes forslag, der kan reducere CO₂-udledningen med henblik på at nå målet.

26. Rigsrevisionen kan konstatere, at regeringens klimaplan lægger op til, at de nødvendige reduktioner af CO₂-udledningen for at indfri målet om 40 % mindre CO₂-udledning i 2020 i forhold til niveauet i 1990 skal ske ved at iværksætte nationale reduktionstiltag. Klimaplanen angiver ikke, hvilke konkrete tiltag der skal iværksættes. Regeringen har dog samtidig med offentliggørelsen af klimaplanen offentliggjort et virkemiddelkatalog, der kan bidrage til at udvælge konkrete tiltag. Efter Rigsrevisionens vurdering giver klimaplanen og virkemiddelkataloget tilsammen et fornuftigt afsæt for de politiske beslutninger om valg af nationale CO₂-reducerende tiltag. Rigsrevisionen finder Klima-, Energi- og Bygningsministeriets initiativer tilfredsstillende.

Klimalov

27. I februar 2014 indgik regeringen også en aftale med Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten om en ny klimalov. Partierne aftalte, at der skulle etableres en overordnet strategisk ramme for Danmarks klimapolitik, og at der til det formål skulle vedtages en klimalov. Klimaloven blev vedtaget i Folketinget den 11. juni 2014.

28. For det første fremgår det af klimaloven, at klima-, energi- og bygningsministeren skal nedsætte Klimarådet som et uafhængigt rådgivende ekspertorgan, så rådet kan gå i gang med arbejdet fra den 1. januar 2015. Formålet med Klimarådet er at fremme et fagligt sammenhængende beslutningsgrundlag for Danmarks klimapolitik. Klimarådet skal bidrage med uafhængig rådgivning mv. om omstillingen til et lavemissionssamfund, jf. boks 1.

BOKS 1. KLIMARÅDETS HOVEDOPGAVER

1. Vurdere status for Danmarks opfyldelse af nationale klimamålsætninger og internationale klimaforpligtelser.
2. Analysere mulige omstillingsveje mod et lavemissionssamfund i 2050 og mulige virkemidler for at opnå drivhusgasreduktioner.
3. Udarbejde anbefalinger om udformning af klimapolitikken, herunder valg af virkemidler og omstillingsveje.
4. Bidrage til den offentlige debat.

For det andet fremgår det af klimaloven, at klima-, energi- og bygningsministeren skal udarbejde en årlig klimapolitisk redegørelse til Folketinget, jf. boks 2.

BOKS 2. INDHOLD I KLIMAPOLITISK REDEGØRELSE

1. Historisk drivhusgasudledning fordelt på sektorer.
2. Fremskrivninger for drivhusgasudledninger.
3. Planlagte klimatiltag og virkemidler og forventet fremtidig effekt heraf.
4. Beskrivelse af og status for opfyldelse af nationale klimamålsætninger.
5. Beskrivelse af og status for opfyldelse af internationale klimaforpligtelser.
6. Klimarådets anbefalinger m.v. til klima-, energi- og bygningsministeren.
7. Klima-, energi- og bygningsministerens redegørelse for og stillingtagen til Klimarådets anbefalinger m.v.

For det tredje fremgår det af klimaloven, at klima-, energi- og bygningsministeren fremover mindst hvert 5. år skal fastsætte nationale klimamålsætninger med et 10-årigt perspektiv over for Folketinget.

29. Rigsrevisionen kan konstatere, at Folketinget med vedtagelsen af klimaloven har ønsket at skabe en overordnet strategisk ramme for den danske klimapolitik.

Rentesats ved samfundsøkonomiske konsekvensvurderinger

30. Beretningen viste, at Miljøministeriet fulgte Finansministeriets vejledning om samfundsøkonomiske konsekvensvurderinger ved beregning af de samfundsøkonomiske omkostninger ved de nationale reduktionstiltag, men at rentesatsen var højere end rentesatsen i andre lande. Rentesatsen var også højere end den rentesats, som De Økonomiske Råd anvendte, og EU's anbefaling. Det betød, at de nationale reduktionstiltag i Danmark fremstod som mindre rentable. Finansministeriet nedjusterede i 2011 kalkulationsrenten til 5 % og oplyste, at der var nedsat en arbejdsgruppe, som havde til opgave at opdatere vejledningen, herunder fastsætte en ny rentesats.

31. Finansministeriet offentliggjorde i maj 2013, at de havde gennemgået den faglige litteratur på området og de samfundsøkonomiske kalkulationsrenter, der anvendes i sammenlignelige lande. Ministeriet havde på den baggrund besluttet, at der fremover skal anvendes en lavere og faldende kalkulationsrente. Ændringen af kalkulationsrenten er vist i tabel 3.

Tabel 3. Ændringen af den samfundsøkonomiske kalkulationsrente pr. 31. maj 2013

	Hidtidig	Fremover
År 0-35	5 %	4 %
År 36-70	5 %	3 %
År 70 og efterfølgende år	5 %	2 %

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Finansministeriet.

Som det fremgår af tabel 3, aftrappes kalkulationsrenten ved investeringer med lang tidshorisont. Aftrapningen betyder, at nutidsværdien af den effekt, der er af en investering, fx i år 50, udregnes ved at anvende en kalkulationsrente på 4 % de første 35 år og en kalkulationsrente på 3 % de efterfølgende 15 år.

32. Finansministeriet oplyste, at den lavere kalkulationsrente nu er på niveau med tilsvarende kalkulationsrenter i sammenlignelige lande. Desuden følger den nye kalkulationsrente i al væsentlighed anbefalingerne i en rapport fra et norsk ekspertudvalg fra oktober 2012.

33. Klima-, Energi- og Bygningsministeriet opdaterede i juni 2013 ministeriets "Vejledning i samfundsøkonomiske analyser på energiområdet" på baggrund af de nye rentesatser fra Finansministeriet.

34. Rigsrevisionen konstaterer, at ændringen af den samfundsøkonomiske kalkulationsrente betyder, at særligt investeringer med relativt lang tidshorisont, og hvor gevinsterne typisk ligger sent i perioden, vil fremstå mere rentable end tidligere. Det gør sig bl.a. gældende for en række tiltag på klima- og energiområdet. Da den danske kalkulationsrente nu er på niveau med kalkulationsrenten i sammenlignelige lande, vil danske tiltag til reduktion af CO₂ dermed alt andet lige fremstå lige så rentable som tilsvarende tiltag i andre lande. Det finder Rigsrevisionen tilfredsstillende.

III. Afslutning

35. Rigsrevisionen finder ministeriernes initiativer tilfredsstillende og vurderer, at sagen kan afsluttes.

Lone Strøm